

Reformáció 500

Örökségünk a magyar nyelv

Megtelt a sportcsarnok a reformáció 500. évfordulóján

Fotó: Nagy Tibor

A reformátusság összetartozásának hatalmas erejét tapasztaltuk meg szombaton Marosvásárhelyen, amikor négy, a Marosi, a Maros-Mezőségi, a Görgeyi és a Küküllői Református Egyházmegye, valamint az evangélikus és unitárius egyház képviselői a reformáció 500. évfordulójára szervezett hálaünnepsége zajlott.

Mezey Sarolta

A Vártemplomtól a sportcsarnokig vonuló püspökök, esperesek, lelkészek, hívek, meghívtak végeláthatatlan, több ezer embert számláló, tömött sora igazolja: sokan vagyunk! A hitbéli összetartozás erejének megtapasztalása felemelő, biztató és reményt ad a megmaradásra a következő évszázadokra is.

(Folytatás az 5. oldalon)

December közepéig megkötik a finanszírozási szerződéseket

A marosvásárhelyi Köpeczi-Teleki-házban május 19-én indult el Magyarország kormányának támogatásával a Maros-mezőségi Gazdaságfejlesztési Program. A projektet a Maros-Mezőség életében történelmi lépésnek tartják, hiszen egymilliárd forint támogatást kap a térség.

2.

„Az ígét mulandó, anyagi formába önteni”

Gyönyörű alkotásokból összeállított képzőművészeti tárlat nyílt pénteken délután a Kultúrpalota földszinti, Art Nouveau galériájában

4.

Kimondták az ASA csődjét

Csödbe ment a Marosvásárhelyi ASA – erről szóló ítéletét pénteken ismertette a gazdasági ügyekben illetékes Maros Megyei Törvényszék. A jelenleg a 2. labdarúgólíigában szereplő klub vezetősége a kihirdetéstől számított hét napon belül fellebbezhet a döntés ellen.

7.

Test, lélek és szellem harmóniája a várban

Hosszú évek óta, legyen nyár vagy tél, a marosvásárhelyi várban legalább féltucatnyi hölgy gyakorol kitarótan. Szemet gyönyörködtető, lassított tánc-lépésekhez hasonló mozdulataikat ismételtetik, amíg azok harmonikus egységbe nem forrnak.

10.

Egymillió csillag a szegényekért

Adományok a nélkülözőknek

Pénteken este ismét felragyogtak az együttérzés mécsesei településeink terein, ahol a Gyulafehérvári Caritas idén is megszervezte az Egymillió csillag a szegényekért elnevezésű gyűjtőakciót.

Idén közel ötezer ember érzett indítást arra, hogy segítsen azokon, akiknek szerényebb a sorsuk, akiknek nélkülözésre kényszerülnek a mindennapokban. A marosvásárhelyi Színház téren Boros Emese dalai és zenei kísérete – Fülöp Csongor, orgona, Asztalos

Zsolt, dob – tette még hangulatosabbá a gyertyagyűjtést. A segélyszervezet önkéntesei, munkatársai pedig meleg teával kedveskedtek a résztvevőknek.

A mécsesgyűjtés során Erdély tizennyolc településén összesen 40.686 lej gyűlt össze. Marosvásárhelyen, ahol többen, 750-en vettek részt, 7817 lej, Marosszentgyörgyön 230 résztvevőtől 1605, Erdősztgyörgyön valamivel több mint száz résztvevőtől 708, míg Szovátán 400 adakozótól 3007 lej került a perselybe.

A Caritas szervezet minden adakozónak hálás, hogy időt szakított, elment és adakozott. Tette ezt annak tudatában, hogy karácsonyi élelmiszer-csomagokat állítanak össze belőle, amit ünnep előtt osztanak szét a rászorulóknak. Tavaly 600 élelmiszer-csomag készült, akkor valamivel több pénz gyűlt össze.

Ludescher László, a Caritas szociális ágazatának igazgatója lapunknak elmondta, hogy szervezetük ezzel az akcióval, amit kilencedik alkalommal szerveznek meg, a lakosságot szeretnék érzékennyé tenni a szegénységben élő emberek sorsa iránt. (mezey)

Fotó: Nagy Tibor

Aktuális

Csapda

Bodolai Gyöngyi

Józan ésszel azt gondolná az ember, hogy egy olyan nemzet, amely évszázadokon át csak lélegzetvételnyi időszakokra ízlelhette meg a függetlenséget, és a több évtizedes orosz fennhatóság alól kiszabadulva az Európai Unió felé tart, jobban megérti, nagyobb mértékben tiszteletben tartja a nemzetiségek jogait. Amit eddig iskolaügyben Ukrajna meg is tett, hiszen kárpátaljai körutunk alkalmával nem kis irigységgel szemléltük az önálló magyar tannyelvű általános és középiskolákat, amelyeken ott lobogott a magyar zászló is. Idegenvezetőink elmondták, hogy esetenként milyen összefogással, erőfeszítéssel tettek rendbe leromlott állagú épületeket, építettek újakat, amíg a neves magyar személyiségek nevét viselő közel 30 önálló magyar iskolából álló hálózat kialakult, az ukrán iskolákban működő magyar tagozatokon kívül. Három főiskolán és egyetemen is folyik magyar nyelvű képzés, ezek közül gazdag kínálatot várja a hallgatókat a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, amelynek székhelyét magyar alapítványi, illetve magyar és ukrán városok által felajánlott támogatásból újították fel szakszerűen, és ma a város egyik legszebb épülete. A látottakra gondolva döbbenet hallgattam a híreket, hogy mindezt a felbecsülhetetlen munkával létrehozott kincset egyetlen tollvonással megszünteti az ukrán kormány. És még nem is esett szó a többi nemzetiségről, hisz Ukrajnáról közel sem mondható

(Folytatás a 3. oldalon)

II. Rákóczi Ferenc-szobrot avattak Mezőpanitban Nem hódolt be a győzteseknek

A fejedelem félalakos szobrával, a szabadságszeretet szimbólumával lett gazdagabb Mezőpanit. Pogány Gábor Benő szobrászművész alkotását október 14-én ünnepélyesen avatták fel meghívottak, helybeliek, támogatók jelenlétében. Jelen volt Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere, L. Simon László országgyűlési képviselő, a megye elöljáró politikusai, továbbá Bodó Előd Barna, a község polgármestere és Barabási Endre lelkész, a szoborállítás kezdeményezője.

Mezey Sarolta

Mi az építést választjuk!

Nemcsak az emberi igyekezet, a tökéletes forgatókönyv, hanem a ragyogó napsütés, az őszi színek pompája tette igazán felemelővé az ünnepséget, ahol Bodó Előd Barna polgármester után Balog Zoltán miniszter szolt az ünneplőkhöz.

Eddig is sok minden összekötött, hiszen magyarok, keresztények vagyunk, de mostantól a mezőpanitiaknak is részük lehet abban a kiváltságban, hogy naponta elmehetnek II. Rákóczi Ferenc szobra mellett. Budapesten, a Kossuth téren ott áll impozáns lovas szobra. Talapzatán most már a régi felirattal: Cum Deo pro patria et libertate – Istennel a hazáért és a szabadságért. A feliratból a kommunizmus éveiben eltűntették az isten szót, s 2003-ig kellett várni, míg visszakérült. Most is léteznek

törekvések a Kárpát-medencében, hogy semmisítsék meg emlékeinket, amelyek igazolják, hogy több mint ezer éve itthon vagyunk ezen a földön. Pusztítani könnyebb, mint építeni! Mi mégis maradjunk az építés oldalán. II. Rákóczi Ferenc élete és munkássága biztos fundamentum lehet építő nemzetünk számára – fogalmazott a miniszter.

A fejedelem megérdemli az utókor tiszteletét

– A magyar történelem legismertebb és legnépszerűbb alakjára hősként tekintünk. Határozottan és bátran cselekedett, szembe mert szállni a nála sokkal erősebbekkel, s mindezt nemzete, a magyarság érdekében tette. Bár elvesztette a Habsburgok elleni szabadságharcot, mégis győztesen került ki ebből a küzdelemből. Megtagadta, hogy hűségesküvet tegyen a császárnak, s nem hódolt be a győzteseknek. Inkább a száműzetést választotta. Erdély utolsó fejedelme megérdemli az utókor tiszteletét. Azzal, hogy szobrot állítanak neki, a tiszteletüket róják le a történelem jeles személyisége előtt – mondotta Péter Ferenc, a megyei tanács elnöke, aki köszönetet mondott mindazoknak, akiknek szerepük volt abban, hogy a szobor ma állhat Mezőpanitban. Hozzátette: a panitiak legyenek büszkéek értékeikre, hagyományaikra, s mindezt adják át a következő nemzedékeknek.

L. Simon László országgyűlési képviselő fontosnak tartotta elmondani, hogy lelki és szellemi otthonra lel erdélyi magyar testvérei és barátai körében. A mezőpaniti szoborál-

lítás a rendszerváltás utáni rehabilitáció része, hiszen Erdély településeiben sok olyan alkotás van, amelyeket méltatlanul állítottak, s amelyek sok esetben provokációval érnek fel. A szolnoki Pogány Gábor Benő azon magyar szobrászművészek közé tartozik, akik a magyar nemzet és kultúra legjelesebb személyiségeit mintázzák meg. II. Rákóczi Ferencről készült alkotása is megszívó erővel fejezi ki szemé-

lyiségének lényegét – hangzott el.

Barabási Endre, a falu szülőtte, küiküllővári lelkész röviden áttekintette a fejedelem munkásságát, majd felvázolta a községhez kötődő vonatkozásokat. A hagyomány szerint ugyanis II. Rákóczi Ferenc 1707-ben, útban Marosvásárhely felé – ahol a fejedelmi székbe iktatták – a Radnót, Mezőbánd, Mezőpanit, Marosszentkirály útvonalat járta be, és kíséretével Mezőpanit határában pihent meg.

Lischovini András Erdély öröme című versét Bodó Dávid tolmácsolásában hallgathattuk meg, majd Péter Ferenc tanácselnök osztotta

meg a fejedelemhez fűződő gondolatait. A Rákóczi megtérése című dalt Bodó Csaba előadásában hallgathatta a közönség.

A szobrot Balog Zoltán miniszter, L. Simon László országgyűlési képviselő, Bodó Előd Barna polgármester és Barabási Endre lelkész leplezte le, majd Kovács Tibor lelkész áldotta meg. Ezt követően elhelyezték az emlékezés koszorúit.

A szoborállítás a Nemzeti Kulturális Alap, Balog Zoltán miniszter és L. Simon László képviselő támogatásával, a további költségeket helyi adományokból, felajánlásokból fedezték.

Fotó: Nagy Tibor

Reformáció 500

„Az ígét mulandó, anyagi formába önteni”

Gyönyörű alkotásokból összeállított képzőművészeti tárlat nyílt pénteken délután a Kultúrpalota földszinti, Art Nouveau galériájában. A Reformáció 500 címet viselő kiállítás értelemeszerűen a félszáz évvel ezelőtti jubileum előtt tiszteleg, csakúgy, mint a kiállító művészek: több mint ötven alkotó közel száz munkája látható a falakon és az azok által határolt térben: festmények, grafikák, szobrok, kiplasztikák, textíliák örökítik meg a vallásújítás nagy alakjait, kiemelkedő momentumait, illetve a szakralitás különböző, a hétköznapokban, az emberi lélekben is megtalálható lenyomatát.

Kaáli Nagy Botond

A marosvásárhelyi protestáns egyházközségek és a Romániai Képzőművészek Szövetségének helyi fiókjá által szervezett tárlat péntek délutáni nyitónapján teljes telt házas közönséget üdvözölt Mana Bucur, a szövetség helyi elnöke, aki a reformáció fontosságát hangsúlyozta, majd a társszervező egyházközségek nevében Ötvös József lelképásztor szolt a jelenlévőkhöz.

– Az erdélyi magyar művészeti és hitéletben ugyanúgy együtt él Munkácsy Mihály Krisztus Pilátus előtt festményprédikációja, Ady Endre Góg és Magóg fia vagyok én református vallástétele, mint Ravasz László vagy Csiha Kálmán templomokban elmondott igehirdetései. A képzőművészet nyelvén megszólaló igehirdetés már a kez-

Fotó: Nagy Tibor

det kezdetétől egyfajta lázadás volt, amelyben ott van a lehetetlen lehetőségessé tévése, az idők fölötti, a végtelen, örök, isteni szó: az ígét mulandó anyagi formába önteni. Ebben az élő művészeti lázadásban az történt, amit olyan szépen fogalmaz meg Jézus szeretett tanítványa, János: az Ige testté lett. Azt hiszem, ennél tömörebben még egyetlen művészettörténész sem tudta a szép alkotások titkát ilyen egyszerűen megfogalmazni. A tízparancsolat tiltása ellenére, de annak örök mértéke alatt ösödök óta keresi a művészet annak a vonalakban, színekben, formákban, köben, fában való megmutatását azoknak, akik fent az égben, lent a földön vagy a föld alatt, a vízben vannak, mert ez az élet. Az élet megrajzolása, megfárgása pedig a művészet.

A második lázadás maga a reformáció, amely önmagában lázadás a megszokott, betokosodott, megme-

a tízparancsolat tiltotta azt, hanem egy istentelen rendszer. De hit nélkül nincs alkotás, és ha alkottak, akkor hitték a szó, az üzenet és az élet szentségét – egyfajta prófétai látással, színekben, formákban mondták el az elmondhatatlant.

Lázadás ez a tárlat Marosvásárhelyen, hiszen ismereteim szerint ebben a 104 éves épületben ez az első olyan képzőművészeti kiállítás, amelynek témája a hit, a vallás, Isten és ember személyes kapcsolatának megélése, aminek titokzatos élményét a templomon kívül csak itt lehet elmondani, művészi alkotásokban. Köszönöm a képzőművészeinknek, a megyei tanácsnak, a Kultúrpalota vezetőségének a támogatást és Nagy Miklós Kund őszinte szolgálatát, akinek köszönhetően ez a kiállítás létrejöhett.

A tárlat kurátora, Nagy Miklós Kund hozzátette: – Olyan megtisztelő felkérés volt a kiállítás megszervezése, amire nem mondhattam nemet. Hónapok óta ezen dolgozom, de szerencsére nyílt fülekre és nyílt szívekre találtam. Ennek a kiállításnak nemcsak a jelenléte, maga a tény az érdeme, hanem az is, hogy értékteremtő, mert sok idő-

szakból vannak itt nagyszerű alkotások. Hat-hét teljesen új munka is született – külön gratulálok azoknak, akik erre a felkérésre hajlandók voltak időt, energiát és egyebeket áldozni. Olyan alkotói folyamat ez, amelynek során a szakralitás megéri az embert. Együtt vannak velünk azok is, akik évtizedekkel ezelőtt hunytak el, de itt most ismét láthatjuk munkáikat – ez a tárlat az is példázta, hogy hogyan alakult, hogyan fejlődött Marosvásárhely képzőművészeti élete az ötvenes-hatvanas évektől napjainkig. Ez az alkotói közösség, a közel száz, különböző műfajokban, stílusokban született munka harmóniát teremt.

A tárlat ugyanakkor egyedi is: ebből a teremből a hatszázadik évfordulót senki sem éri már meg – nem tudom, hogy lesz-e még ehhez a tárlathoz hasonló, de jó volna folytatni. A képzőművészek szövetségének helyi fiókjá teljes nyitottsággal, jó szívvel fogadta ezt a kiállítást, és rengeteget segített a megszervezésében, köszönöm nekik – mondta Nagy Miklós Kund, majd a Tiberius vonósnégyes játéka zárta a tárlatnyitót ünnepséget.

Örökségünk a magyar nyelv

Több ezren vonultak Marosvásárhely utcáin
(Folytatás az 1. oldalról)

Kálvin és Károli

A rendezvény az általunk is ismertetett gazdag foratókönyv szerint zajlott. A hívek a Vártemplomban és a várban gyülekeztek, hogy felavassák két református személyiség: Károli Gáspár és Kálvin János szobrát. A Vártemplomban *Henter György* lelkipásztor ismertette, hogy a Kálvin-szobrot *Péterffy László*, marosvásárhelyi származású, Visegrádon élő szobrászművész ajándékba készítette el, míg Károli Gáspár magyar bibliafordító mellszobra ugyancsak marosvásárhelyi, Nagyváradon élő szobrászművész, *Deák Árpád* alkotása. A szobrok felállítással a templom előtti, melletti teret is felújították, ami nem volt zökkenőmentes, hiszen egy hétig feljelenítés miatt le kellett állni a munkálatokkal. Hogy végül időben elkészültek, a kivitelezők munkájának és a polgármesteri hivatal támogatásának köszönhető. A lelkész külön megköszönte dr. Dorin Florea polgármester támogatását és jelenlétét az eseményen.

A Vártemplomban *Balog Zoltán*, a emberi erőforrások minisztere Kálvin Jánosról, a francia származású svájci reformátorról szólva azt mondta, hogy Erdély-szerte talán több szó esik róla, jobban ismerik, mint Genfben. Mi, kálvinisták szobrot állítunk neki, hiszen tanai a mai napig megtartottak bennünket. Ő az, akiről sokan azt gondolják, hogy magyar volt.

Károli Gáspárnak az egyetemes magyar kultúrához való hozzájárulásáról: ha ő nincs, akkor lehet, hogy ma nem beszélünk magyarul. Szobruk ott áll a Vártemplom előtt. Örizzük ezeket, és azt a hitet, amit a nyugatiak elfelejtettek! Vigyázzunk arra, hogy templomaink ne váljanak múzeumokká, hiszen ezek azért épültek, hogy itt Isten ígését olvassák, hallgassák – fogalmazott a miniszter. E gondolatsorhoz kapcsolódtak dr. *Grécsa Zoltán*, a nemzetpolitikai államtitkárság kormánybiztosának szavai is, aki hangsúlyozta, a kereszténység összeköt, nem pedig elválaszt bennünket, magyarokat és a szomszédos népeket.

A gyülekezet Kató Béla, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke áldását követően vett részt a szobrok leleplezésén. Ezután indult el a menet a sportcsarnok felé.

Isten nemzetsége vagyunk!

A református világtalálkozó óta nem volt ilyen népes és ünnepélyes menetelés Marosvásárhelyen. Sem rendbontás, sem oda nem illő zászlólengetés, sem hangoskodás nem zavarta meg a vonulást. A nagysármási fúvószenekar, énekvezérek jóvoltából református énekek csendültek fel. Csak az tudja igazán, milyen érzés volt, aki átélte ezt a momentumot.

A sportcsarnokban díszes színpad, a Ligetben óriássátor és kivetítő várta a több ezer résztvevőt. *Jakab István*, a Maros-Mezőségi Egyházmege esperese szerint a százezer református lelket számláló négy egyházmegeből sokkal többen eljöttek volna, ha nem lett volna korlátozott a keret. Az egyházmegeből jelen voltak

Károli Gáspár nélkül ma nem beszélünk magyarul

Balog Zoltán miniszter a Vártemplomban

Fotó: Nagy Tibor

Lőrincz János, a Marosi, Szász Attila, a Görgényi és Bíró István, a Küküllői Egyházmege esperese és Kecskés Csaba unitárius esperes. Jelen volt továbbá dr. Farkas Balázs, Magyarország csikszeredai konzulátusának ügyvivő konzulja, dr. Csige Sándor vezető konzul, továbbá a megye magyar ajkú politikai elöljárói is.

Beszédében Balog Zoltán miniszter hangsúlyozta, bízunk benne, hogy Marosvásárhelyen többször fog előfordulni, hogy magyarok ilyen szépen, békében vonulhatnak és betölthetik a teret. Luther Márton szavait idézte: ha mindenki embertársáért élne, tele lenne a világ istentisztelettel! Marosvásárhely utcáin, a sportcsarnokban istentisztelet volt, hiszen szeretetben voltak együtt az emberek. Számba kell venni, hogy 500 év alatt milyen hatalmas értéket teremtettünk a Kárpát-medencében, s milyen hatalmas örökséget, magyar nyelvet, magyarul megszólaló ígét hagytak ránk imádságos elődeink. A magyar emberek iránti gondoskodás jegyében a miniszter bejelentette, hogy január elsejétől a világ bármely sarkában megszülető magyar kisgyermek babakötvényt kap a magyar államtól.

Az ígét Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke hirdette, aki buzdított: hit által erősítsük egymást a Kárpát-medencében, hiszen Isten nemzetsége vagyunk. Az úrvacsorai ágendát *Kató Béla* püspök mondta, aki mindenekelőtt a hálaadásra szólította fel a gyülekezetet.

Úrvacsora, köszöntések és koncertek

A szép rendben folyó úrvacsoraosztást követően nemzeti imánk hangzott el, majd szeretetvendégségre hívták a gyülekezetet.

Az ünnepség második részében köszöntőbeszédet hangzottak el. *Szabó Ferenc*, a Dunamelléki Református Egyházkerület főjegyzője mondta el ünnepi beszédét, majd *Péter Ferenc* megyei tanácselnök foglalta össze az erdélyi reformáció fontosabb mozzanatait. *Thomas Muggli-Stokholm* svájci lelkipásztor pedig gyülekezete üdvözlését adta át, és felvázolta a svájci reformátusság jelenlegi helyzetét. Mint mondta, azért jönnek Erdélybe, többnyire Mezőbergenyére, hogy itt töltsék az erős és összetartó gyülekezetekben.

Ezt követően *Rákász Gergely* rendkívüli orgonakoncertjére, majd estébe nyúlóan a *FIKE-band* ifjúsági zenekar koncertjére került sor.

A Nagy Háború emlékezete (11.)

Hadviselés határokért

Vajda György

A Béke ösvénye nemzetközi projektnek köszönhetően alig pár száz méterre a mai szlovén–olasz határtól újjáépítették az olasz állásokat, ahol szabadtéri múzeum várja a látogatókat. A helyszínen hihetetlennek tűnik az, hogy a katonáknak milyen helyeken – meredek gerincen, ahol állni is nehéz, hóban, sziklák közé befészkelve – kellett az ellenségre várniuk, harcolniuk, a támadóknak bevenni a magashegyi állásokat. Csak az foghatja fel, aki látja, hogy mindkét harcoló fél részéről milyen erőfeszítést jelenthetett tartani a frontot, vagy elfoglalni az ellenséges állásokat. A caporettoi áttöréskor 1917. október 24. és november 19. között nem egy, hanem három hegygerincet vettek be az osztrák–magyar katonák, és jutottak el a síkvidékre. A történelem faragócskája, hogy azért a területért, ahol állunk, a Kolovrat-hegyen, a Júliai-Alpok magaslatain, az első világháborúban két ország, birodal-

mai napig is meghatározza Közép-Kelet-Európa történelmét – magyarázta dr. Négyesi Lajos, miközben autóbussunk visszafelé tartott gorizai szállásunkra, majd, kiindulva a szlovén–olasz nép tanulságos viszonyából, kifejtette:

Egy évszázaddal a Nagy Háború után sem sikerült pontosan meghatározni, hogy a hadban álló nemzeteknek milyen veszteségeik voltak. A világháborúban közvetlenül 65 millió embert mozgósítottak, 8,5 millióan a harc téren estek el, 21 millióan megsebesültek, 7,7 millióan kerültek hadifogságba, illetve nyomtalanul eltűntek. Az áldozatok száma a világon meghaladta a 37 milliót. A Trianon előtti Magyarországrol a legutóbbi levéltári kutatások szerint 8,3 millió embert mozgósítottak, hősi halált haltak 116.762-en, megsebesültek 367.673-an, eltűnt 41.419 személy, hadifogságba estek 174.427-en, az összveszteség 700.281 fő volt.

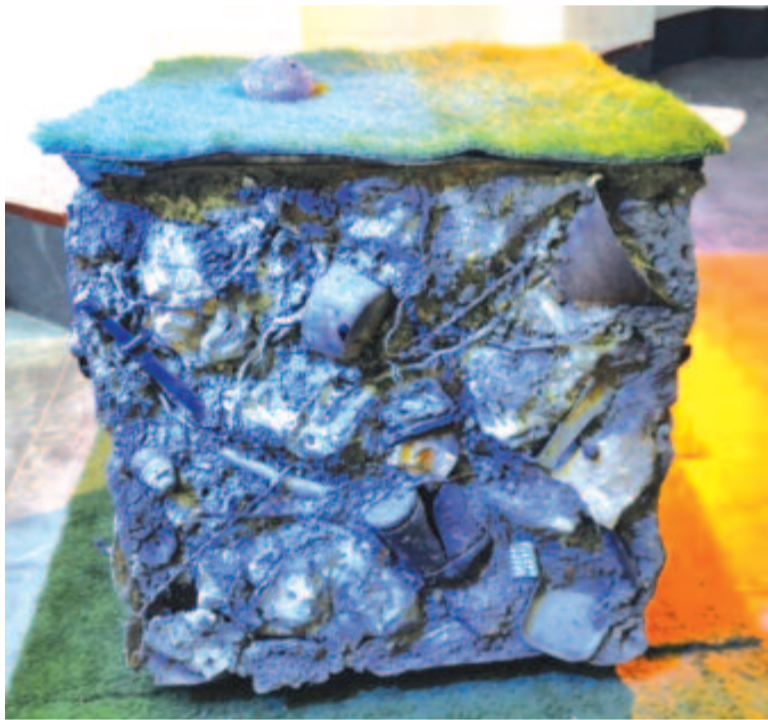
Egy óra alatt gyűjtött relikviák a lövészárkok környékéről

ellenállás, ami helyenként fegyveres konfliktusba torkolt. 1941-ben, amikor Jugoszláviát elfoglalja Olaszország, Németország és a Magyar Királyság, megélnék a Josip Broz Tito által vezetett baloldali kommunista partizánmozgalom, amely magába szippantja ezt a szlovén nemzeti ellenállást is. 1947-ben kiközösítik a Kominternből Jugoszláviát, ezért másként is fogták fel a baloldaliságot, s amint utólag, a rendszerváltást követően kiderült, a kommunista rezsim sem tudta rendezni a nemzeti kisebbségi ügyeket. A szlovén történelmi tudatba nem épült be az első világháború, hiszen az tulajdonképpen egy imperialista háború volt. Az egyszerű ember szemszögéből az itt harcoló nemzetek fiai (olaszok, németek, osztrákok és magyarok) egyértelműen megszállók voltak. S így történt ez 1941-ben is, amikor mind az olaszok, mind a magyarok a németek pártján megtámadták Jugoszláviát. 1947–1949 között, a „láncos-Tito időszakban” a magyarok a szerbek ellenfeleiként jelentek meg a történelemben. Ezért a szlovénok sokáig nem is foglalkoztak az első világháborús emlékek gondozásával, mi több, volt eset, hogy eltörölték ezek nyomait (a hadisírokon levő katonák nevét).

1990-ben, amikor megnyíltak a határok, beindult és egyre erősebb lett az olasz kegyeleti turizmus, mivel azelőtt nem is látogathatták az emlékhelyeket. Az első államközi együttműködésnek köszönhető siker e téren a kobaridi múzeum megnyitása volt, aminek óriási nemzetközi sikere lett. Ma Szlovénia nagyrészt a turizmusból él. Ezt felismerve készült el – immár európai uniós támogatással – a Béke ösvénye (Pot miru) tematikus

gatják a kezdeményezést, mert látják, hogy azon országok képviselői, akik egyébként egymással most sincsenek jóban, ha idejönnek, akkor együtt, békésen tudnak emlékezni katonáikra, azokra, akik itt hősi halált haltak. Nem is engedik meg, hogy a helyszínen szimbólumokkal vagy akár a történelmi diskurzusokban valamelyik ország „kisajátítsa” a maga számára a 100 évvel ezelőtt itt történteket. A megemlékezések a békéről, a kegyeletről kell szóljanak minden katonát illetően, hiszen nekik akkor nem volt választásuk, nem dönthették el, hogy miért és hol harcoljanak, egyszerűen a kötelességüket teljesítették – összegezte az első világháború tanulságait dr. Négyesi Lajos alezredes.

Ehhez talán hozzátehetnénk, hogy a mindenkor történelemben a nagy hatalmi döntéseket sohasem a kis népek, nemzetek érdekében hozták. A háborúk olyan sebeket ejtenek, amelyek évszázadokra meghatároznak egyéni és közösségi sorsokat. Az elődök ártatlan áldozatára gondolva, a tanulságokat levonva úgy emlékezzünk az első világháborúra, hogy soha ne jusunk el véres konfliktusokig nemzeti ügyeink rendezésében. Járjunk mindig a béke ösvényén!

Földdarab a frontról a Kluze-erőd múzeumában

lom – az olaszok, illetve az osztrák–magyar hadsereg kötelékében szolgált sok nemzet – fiai adták életüket, miközben ma a terület egy harmadik felé, a szlovénoké, és alig másfél kilométerre, az erdő mélyén húzódó határon zavartalanul átsétálhatunk.

A vonaton velünk tartó magyar hagyományörzők igazi meglepetéssel szolgálnak: harcbeutatót tartanak, ahol a kézitusa és az állóháború „taktikájával” ismertetnek meg. Az egykori állások fölött egy korabeli géppuska „vigyázza” azt a helyet, ahol 100 évvel ezelőtt vér folyt. Mi több, kétszer megszólal az a gyalogsági ágyú is, ami valamikor a Nagy Háborúban szolgált. Megtudtuk, hogy látogatásunkat követően a caporettoi áttörés 100. évfordulójának napján több nemzet hagyományörző alakulatával újrarájátszották a csata egyik epizódját, talán azt, ami éppen itt, ezen a magaslaton zajlott.

– Ma mindez a békés megemlékezés része, amely – immár az Európai Unió tagjaként – lehetővé vált mind a szlovén állam, mind az egykor hadban álló nemzetek számára. De ehhez további konfliktusokkal tüzdelte 100 évnek kellett eltelnie, ugyanis az első világháborút követő párizsi békekötés újabb sebeket tépett fel, illetve alakított ki olyan geopolitikai helyzetet, amely elkerülhetetlenül a második világháború kitöréséhez vezetett, és a

Egy nemzet önmeghatározásában jelentős szerepet játszik a birtokviszony, hogy kié a föld és ki az, aki megdolgozza. Az Isonzó völgyében a dúsgazdag velencei államhoz tartozó földek évszázadokig olasz tulajdonban voltak, míg az ettől keletre levő szláv népcsoportok képezték azt a munkaerőt, amely ezeket megdolgozta. A 18–19. században Európa-szerte megindultak a nemzetállam-mozgalmak. Ezzel egy időben erősödik a szlovén nemzettudat is, ugyanakkor az Olasz Királyságban egyre nagyobb hangsúlyt kap a Risorgimento, Itália újjászerveződésének, egyesítésének gondolata, ennek jegyében tartották igényt az első világháborút megelőzően Isztriára, Dalmáciára és Dél-Tirolra. Ez a feszültség Olaszország és az Osztrák–Magyar Monarchia között oda vezetett, hogy 1915-ben az olaszok kiléptek a hármasszövetségből, és az antant oldalán léptek be a háborúba, majd ennek következményeként 1918-ban meg is szerezték a területeket. Az olaszok azonban ezt követően nem akartak tudomást venni a szlovén nemzeti tudatról. Nem ismerték el hivatalosan a szlovén nyelvet, elűldözték az iskolákból a szlovén tanárokat, így próbálván háttérbe szorítani a szlovén nemzeti érzést. 1920 után a Szerb-Horvát-Szlovén Királyságban a szlovénok nemzetalkotóként jelentek meg. Az évek során kialakult a szlovén nemzeti

A riportsorozat megjelenéséért köszönet jár: Bíró Zsolt RMDSZ-képviselőnek, az MPP elnökének a meghívásért, a HUNINEU Alapítványának a támogatásért, Szabó Ádámnak, az Országgyűlés Hivatala Külső Igazgatóság – Nemzeti Integrációs Iroda munkatársának az ügyvitelért, dr. Négyesi Lajos alezredes, Pintér Tamás, Rózsafi János, Stencinger Norbert, Takács Róbert történészeknek, kutatóknak a történelmi adatszolgáltatásért, valamint azért, hogy lehetővé tették az idézetek közzétételét a nagyhaboru.blog.hu internetes oldalról, Vitéz Jásdi Balázsnak, a magyar Honvédelmi Minisztérium Katonai Hagományörző és Hadisírgondozó Osztálya szakreferensének és csapatának a helyszíni bemutatásért, Hódi Nóráknak a szakszerű idegenvezetésért és a MÁV Nostalgiák Kft.-nek az út megszervezéséért.

A Béke ösvényén az Isonzó völgye fölött

Fotó: Vajda György

„Hajlékony ízületek, hajlékony gondolkodás”

Test, lélek és szellem harmóniája a várban

Hosszú évek óta, legyen nyár vagy tél, a marosvásárhelyi várban legalább féltucatnyi hölgy gyakorol kitartóan. Szemet gyönyörködtető, lassított tánclépésekhez hasonló mozdulataikat ismételtetik, amíg azok harmonikus egységbe nem forrnak. A Rațiu Maria nyugalmazott sporttanár, oktató vezetésével tanuló és gyakorló „diákok” készségesen tettek eleget felkérésének, s mesélték el, miképpen kerültek kapcsolatba e szép sportággal.

Nagy Annamária

– 23 évvel ezelőtt egy rossz mozdulattal emeltem fel a gyerekeket, melynek „köszönhetően” nyakam, gerincem teljesen lemerevedett. Több hétig jártam orvoshoz, mindenfélét kipróbáltam, akupunktúrára is elmentem, ott mondta valaki, jó lenne, ha ezt a sportot űzném, mert akkor rendbe jönne az egészségem. Egy másik csapatban, Horváth Attilával kezdtem el, de mivel itt elméletet is tanítanak, átjöttem ide – meséli az 51 éves *Meltzer Katalin Petra* lélekgyógyász, feng shui tanácsadó. Hozzáteszi: szervezetünkben életünk feszültségei felgyűlnek, blokkokat alkotnak. A mozgás által a meridiánokban ezek a blokkok felszabadulnak, megnyílnak, és sokkal könnyebb, rugalmasabb, egészségesebb lesz az ember. Napi félóra gyakorlás kell hozzá. A csapathoz bárki csatlakozhat, Maria ingyen vállalja az oktatást. Mindennap gyakorolnak, kivéve, ha esik az eső, és nagy hidegben, „mert mínusz 10 fok alatt nem lehet olyan jól gyakorolni”. Szintén egészségtelen a gyakorlás, amikor

Fotó: Nagy Annamária

a tájat a kombinát köde borítja be. A várat azért választották erre, mert rendkívüli belső nyugalmat áraszt, s talán ez az egyetlen tiszta park a városban.

Jurián Annamária fogtechnikus 1999-ben vett részt a mesterek által tartott egyhetes tanfolyamon, s azóta aktív tagja a csoportnak. Szereti az idősek sportjának is nevezett mozgást, amely nem fáraszt, hanem energiával tölt fel.

Bordy Judith pszichológus 2002 óta gyakorolja, s meggyőződése, hogy „ez a mozgás tett helyre engem, és segített, hogy egészséges maradjak, elvégre már 60 éves vagyok. Az egész gondolkodás, a mentális állapot is változik, úgy,

ahogy az ízületek flexibilitása, hajlékonysága is próbára van téve. A gyakorlatot lassan kell végezni, hogy legyen idő beállítani a légzést, s mivel teljes koncentrációra van szükség, megtanulunk a jelenben élni. S ez nagyon fontos, mivel az elménk állandóan dolgozik valamin, de ilyenkor lefoglaljuk, s bevonnjuk a belső csendet és nyugodtságot, amivel aztán meg tudjuk vívni az élet küzdelmét, és egészségesen, energiával feltelve tudunk hozzáállni a naphoz. Ezért nagyon fontos, hogy reggel kezdjük el, nyitott területen, ahol befogadható a teljes spektrumú napfény. Lehet mezítláb is gyakorolni, legtöbbször egyszerűen lerúgom a

cipőm, hiszen a fűvön nagyszerűen lehet melegíteni. Emellett fontos a társaság, a csoport fenntart. Kitartásra van szükség, szabadidőnk feláldozására, de minden energiabefektetés megtérül az élet valamennyi területén”.

A diszkopátiával és szpondilózissal diagnosztizált 65 éves *Borariu Doina* zenetanárnő két éve csatlakozott a csapathoz, s boldogan mondja, hogy megoldódtak a gerincproblémái. „Szeretem ezt a tömegsportot, amely rendkívül népszerű, s amit parkokban lehet gyakorolni, amikor is reggelente magunkba szívhatjuk a nap első sugarait a szabadban sportolva.”

Rațiu Maria 1999 óta tanítja a tajcsicsuan és ezen belül a csikung technikát. Mivel a tajcsicsuan kifinomult, a teljes testet megmozgató és harmóniára vezető mozgások rendszere, jótékony hatással van a testre és lélekre egyaránt, azáltalában véve a fizikai és lelki egészségre. A tajcsicsuanban a test és a lélek egészsége az elsődleges cél, ezen túlmenően egy szellemi út, mely a taoista tanítások és a mozgásban végzett meditáció által az ember fejlődését tűzi ki célul. A tajcsicsuan minden életkorban művelhető, nincsenek speciális alkati vagy erőnléti feltételek, ezért élethosszig lehet gyakorolni. A gyakorlás során a test, a lélek és a szellem harmóniájának megteremtése és önmagunk fejlesztése a cél.

Míg a tajcsi egy mozgásszekvencia, a csikung lágy mozgások, faállások és meditáció alkotta gyakorlatsorozat, aminek a célja az energiagyűjtés és az energiapályák kitisztítása. Míg az előző komplexebb, a másodiknak bárki, akinek mozgásszervi problémája van, gyakorolhatja, és rövid időn belül látványos javulásnak, kitartó gyakorlás esetén pedig hosszantartó fejlődésnek lehet tanúja. Ezért mondják azt, hogy aki 30 évesen elkezdti űzni, az 70 éves korára teljes összhangba kerül önmagával. Nem hiába lett a „hajlékony ízületek, hajlékony gondolkodás” az e sportot űzők mottója. Érdekes adalék, hogy nem a gyakran használt segédeszközök (legyező, kard stb.) a fontosak, hanem az, hogy rendszeresen gyakoroljon az ember. Ennek köszönhetően felszabadulnak érzed magad, megoldódnak a gondjaid, s ezzel a szabadsággal tudni kell élni – fogalmazták meg a végkövetkeztetést a kis csapat tagjai.

Tizenkét pályázatot támogatnának Újabb pénzeket oszt a LEADER

A Nyárádmente LEADER Egyesület mellett működő kiválasztó bizottság néhány napja döntött az első pályázati fordulóban beérkezett és támogatásra javasolt pályázatok felől. A vállalkozások számára kiírt M1/6A intézkedés keretében beérkezett nyolc pályázatból hat felelt meg a kiválasztási kritériumoknak. Egyenként 70.000 euró támogatásban részesülhet négy projekt, amelyekből három cég az agroturisztikai vendéglátás, egy pedig a brikettgyártás terén szeretné kifejteni tevékenységét. Továbbá egyenként 50.000 euró támogatásban részesülhet két vállalkozás, amelyek egyéb szolgáltatási tevékenységeket fognak kifejteni a Nyárádmentén.

A vidéki alapszolgáltatások javítását célzó M2/6B intézkedésen

belül egyenként 50.000 eurós pályázati támogatásban részesülnek Ákosfalva, Nyárádgálfalva, Nyárádmagyarós, Nyárádkarácson és Nyárádremete községek, míg a kulturális örökség védelmét szolgáló M3/6B intézkedés keretében 49.758 eurós vissza nem térítendő támogatást kap a Bekecs Táncegyesület.

A pozitívan elbírált kérelmeknek még egy értékelési „szűrőn” át kell menniük, mielőtt a támogatási szerződést aláírják a Vidéki Beruházások Támogatási Ügynöksége (AFIR) központi régiós intézményével. A 2014–2020-as időszakra még rendelkezésre álló nyárádmenti pénzalapok lehívására újabb pályázati fordulókat írnak ki a jövőben – tájékoztatott a kistérségi LEADER-iroda munkatára, *Balássy András*. (gligor)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

VALÓDI méz a termelőtől. Tel. 0744-474-863. (3571-1)

ELADÓ sürgősen beltelek, házhely Marossárpatakon. Tel. 0740-653-491. (4442-1)

MINDENFÉLE

KÉSZITÜNK, szerelünk: külső műanyag redőnyöket, szalagfüggönyöket, harmonikaajtókat, termopán PVC-nyílászárókat, szúnyoghálókat. Tel. 0744-121-714, 0265/218-321. (4140)

AUTOMATA mosógépeket javítok. Tel. 0755-825-502. (4325)

Szomorú szívvel emlékezünk október 16-án a vásárhelyi id. **MÓZES ISTVÁNRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Emlékét őrzi felesége, lánya és fia.

Megtört szívvel emlékezem október 16-án egyetlen drága gyermekemre, **MÓZES ISTVÁNRA** halálának első évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes, és emlékezzetek rá kegyelettel, akik ismerték és szerették! Megtört szívú, bánatos édesanyja. (4313)

HEGESZTŐT és **LAKATOST** alkalmazok. Tel. 0766-519-187. (19388)

TETŐT FEDÜNK cseréppel vagy Lindab lemezzel, teraszt készitünk fából, és vállalunk bármilyen kis javítást. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0758-639-258. (4351-1)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk **MÁRTON GÁBORRA**, drága jó testvéremre halálának első évfordulóján. Emlékét szívünkben örökké őrizzük. Pihenése legyen csendes, emléke áldott! Szeretett testvére, Gergely és annak családja. (4436)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett fiú, testvér, nagybácsi,

BUKURESTI GÉZA eltávozott az élők sorából. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Temetése október 17-én 13 órakor lesz a Jeddí úti temetőben. A gyászoló család. (4455-1)

Megrendült szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa és nagytata, após, apatárs, rokon, **Mezőcsávás egykori tanító bácsi** és fűvőszenekekarának hűségese tagja,

VITÁLIS KÁROLY életének 86. évében, súlyos, de türelemmel viselt szenvedés után csendesen megpihent. Drága halottunkat 2017. október 16-án, hétfőn 14 órakor kísérik utolsó útjára a mezőcsávási református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! A gyászoló család. (4454-1)

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy a vajdaszentiványi születésű drága jó édesapa, nagypapa, testvér, após, rokon, szomszéd és jó barát,

DÁVID JÁNOS szíve 81 éves korában, 2017. október 13-án megszűnt dobogni. Temetése október 16-án 13 órától lesz a marosszentgyörgyi temetőben (a nagy kórház mögött). Búcsúzik tőle fia, László, lánya, Zsóka, veje, Öcsi, unokái: Antónia és Zoltán. Isten nyugtasson, drága Tatuska! (-1)

Szilveszteri wellnessajánlatok – Magyarország –

2017. december 30. – 2018. január 2.

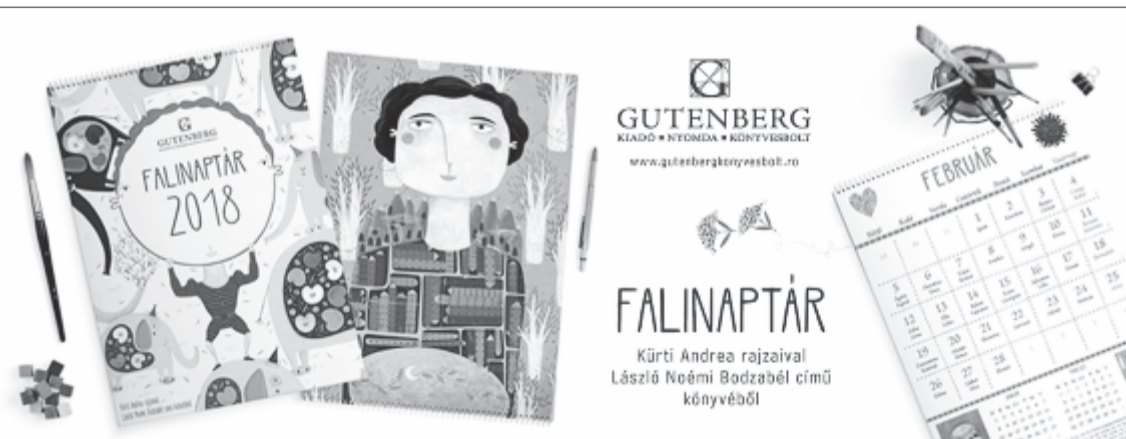
Hunguest Hotel Aquasol 4* Hajdúszoboszló
3 éj, félpanzió, gálavacsora
399 euró/fő

Balneo Hotel Zsori Thermal & Wellness 4* Mezőkövesd, Zsóry-fürdő
3 éj, félpanzió, gálavacsora
301 euró/fő

SALIRIS RESORT Spa Hotel 4* superior Egerszalók
3 éj, félpanzió, gálavacsora
526 euró/fő

Utazás egyénileg

Információk / foglalás irodánkban:
FAMILY HOLIDAY UTAZÁSI IRODA
Marosvásárhely, Tusnád utca 1/8.
Tel/fax: 0365.449.833
Mobil: 0749.922.887
E-mail: office@family-holiday.ro
Web: www.family-holiday.ro

Nagyon keveset kell várni, amíg lapozhatjuk
László Noémi *Bodzabél* című kötetét!

A nagyon kíváncsiak már most ízelítőt kaphatnak
a könyv hangulatából:

megjelent a 2018-as falinaptárunk,

amelyhez Kürti Andrea rajzaiból válogattunk.

A megszokottnál korábban, már most megvásárolható a Gutenberg
könyvesboltokban és webáruházunkban!

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

ÉJSZAKAI SZOLGÁLTATBA alkalmazunk RECEPCIÓST központi zónában levő panzióba. Tel. 0744-624-976. (sz.-1)

A **VILA BRAN CLUB** (Töröcsvár, Brassó) alkalmaz tapasztalattal rendelkező: RECEPCIÓST, gyermekek számára ANIMÁTORST; PINCÉRT, SZOBALÁNYT. Tel. 0722-268-866. (60391-1)

Munkát keresel, de nincs tapasztalatod? Pályakezdő vagy? Befejezted a sulit, de nem tudod, hol helyezkedj el? Jelentkezz nálunk, ha vendéglátásban dolgoznál. Aktuális pozícióink: PINCÉR, PULTOS. Mit kínálunk? Betanítást, jó csapatot, jó bérezést, fejlődési lehetőséget. Fényképes önéletrajzodat a cv@petry.ro e-mail-címre várjuk. (sz.)

radio.kptv.ro

MEGJELENT!

77+7
magyar
monda

77+7
MAGYAR
MONDA

Keresd a KOBÁK
könyvesboltokban

Marosvásárhely,
Győzelem tér 18.szám

Balladák

Régen, Mihai Vitcazu
15.szám

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
- szőnyegmosás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

LAM, hiteles
megoldások!

LAM
MICROCREDIT-MIKROHITEL

tel.: 0266-363-777
www.lammikrohitel.ro

Târgu Mureș	88.7 FM	Sovata	102.7 FM
Marosvásárhely	88.7 FM	Szováta	102.7 FM

r · a · d · i · o

Reghin	94.7 FM	Sighișoara	104.3 FM
Szászrégen	94.7 FM	Szegvár	104.3 FM

all hits radio

atlasfm

106.4 FM

TG. MUREȘ

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

AtlasFmMures • atlasfm@kptv.ro

RexoGold
a te zálogházad

Str. Frantz Liszt nr. 11
Telefon: 0265 - 25.11.11
Mobil: 0748 - 25.11.11
www.rexogold.ro

NON STOP
állunk rendelkezésedre!

A Népújság
hirdetési
irodájában
felveszünk
APRÓHIRDETÉST
a kolozsvári
SZABADSÁGBA,
a csíkszeredai
HARGITA NÉPÉBE,
a sepsiszentgyörgyi
HÁROMSZÉKBE
és az aradi
NYUGATI JELENBE.

A Siletina Impex
– Helyi Közszállítási Vállalat Rt.

személyzetválogatást szervez autóbusszofőri
állások betöltésére

Követelmények:

- D kategóriás jogosítvány
- személyszállítási engedély (atestat)
- legkevesebb két év tapasztalat személyszállításban

A kérvények önéletrajzzal, a jogosítvány, illetve az engedély, a végzettséget igazoló iratok másolatával, esetleges ajánlással a cég Marosvásárhely, Béga utca 2. szám alatti titkárságán nyújthatók be hétfőtől péntekig 9–15 óra között.

Bővebb felvilágosítás a 0265/269-077-es telefonszámon.

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés –
Növényvédelmi kezelések

CORAL IMPEX S.R.L.

ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

Az ÖNÖK
kényelméért
és egészségéért!

A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út
261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004;
e-mail: coralimpex@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

ETV

ZEBRA

HÉTFŐN 20 ÓRÁTÓL